

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”,

в професионално направление 7.6. „Спорт”

Автор на дисертационния труд: Йозгюр Зафер Алкая - докторант редовна форма на обучение към катедра „Гимнастика” при НСА „Васил Левски”

Тема на дисертационния труд: „Влиянието на народните танци върху социализацията на студентите в Република Турция”

Научен ръководител: доц. Гюрка Ганчева Димитрова, д-р

Рецензент: ПРОФ. КИРИЛ АТАНАСОВ АЛАДЖОВ, дпн

(съгласно Заповед № 1170/02.07. 2018 г. на Ректора на Национална Спортна Академия „Васил Левски”)

I. АКТУАЛНОСТ И ЗНАЧИМОСТ НА РАЗРАБОТЕНИЯ ПРОБЛЕМ В ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Комуникациите са от съществено значение за глобалното информационно общество. Народните танци, със своята специфична характеристика изразяваща се в синтез от сложни елементи на движение и звук, са твърде специфичен вид комуникация. Взаимодействието и връзката между танцьорите, като комуникатори и публиката, като реципиенти, приемащи конкретните послания, са в основата на проблематика, която не е достатъчно научно изследвана. Това прави темата твърде интересна, интердисциплинарна и актуална.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД, НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДИ И НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ

Дисертационният труд е апробиран, обсъден и насочен за официална защита на катедра „Гимнастика” към НСА „Васил Левски”.

Разработен е в общ обем от 133 компютърни страници. Съдържанието е оформено в 5 (пет) взаимосвързани раздела. Трудът е онагледен с 35 таблици, 1 (една) фигура и 1 (една) снимка. Библиографията включва 136 литературни

източници, от които 12 на кирилица. Отделно към дисертационният са включени 3 (три) приложения, в рамките на 7 (седем) страници.

Възприетата структура на дисертационния труд, състоящ се от „Увод” и 5 (пет) раздела, представен с изводи за научни и практически приноси и препоръки, е логично следствие от добре формулираните цел, основни задачи и методика за тяхното разработване.

Уводът, който като въведение, се явява **раздел първи** от дисертационният труд, дава конкретна представа за народните танци, които са *„една от най-емблематичните части на турския фолклор, като те заемат място сред елементите, които формират общото народно чувство и характеристика на турския народ”*.

Във втори раздел докторантът е направил обстоен литературен обзор по темата, като в рамките на 66 страници се е постарал да обхване необходимия брой литературни източници. Направен е подробен анализ на същността на турските народни танци и тяхното историческо развитие. Отразени са различните видове народни танци характерни за територията на Република Турция. Докторантът посочва, че тяхното разнообразие, до голяма степен се определя в зависимост от географското положение, природните и климатични особености, социално–икономическите фактори, характерните форми на движения, както и традициите на населението в отделните региони. Според различните географски области, докторантът прави класификация на турските народни танци, като откроява и назовава с характерните им имена 6 (шест) групи народни танци.

Йозгюр Алкая изтъква значението на народните танци за развитието на комуникативните умения на учащите се млади хора – ученици и студенти, като посочва, че *„Младите хора трябва да бъдат насочвани към занимания с народни танци, които са едни от най-социално активните дейности”*. На базата на направеният подробен анализ, на специализираните, по разглежданата

тема литературни източници, докторантът посочва голямото значение на народните танци за социалните и комуникативни умения на практикуващите ги.

В края на този раздел, на дисертационният труд, докторанта извежда *работната хипотеза*, в която се посочва, че *„чрез практикуването на народни танци се създават благоприятни условия за подобряване на уменията за комуникация между хората“*.

В раздел трети докторантът поставя целта и задачите, контингента, организацията и методиката на настоящото изследване. Целта на изследването е коректно формулирана: *„Да се проучи връзката между заниманията с народни танци на турски младежи и степента на развитие на техните социални умения и уменията им за комуникация“*. Посочени са 4 (четири) основни задачи на дисертационното изследване, които насочват и подпомагат автора в реализирането на поставената цел. Те в голяма степен изясняват същността на поставения проблем и насочват изследователската работа в посока отговаряща на темата на труда.

Прави впечатление големият брой изследвани лица – обхванати са общо 1370 участници, които се обучават в 30 различни Университета, разположени на територията на Република Турция.

В този раздел са посочени използваните за целта на изследването методи: *наблюдение, събиране на демографски данни, както и тестове за социални и комуникативни умения*. При анализирането на получените от изследването резултати са използвани следните математико–статистически методи: *честотен анализ, корелационен анализ по Spearman, Repeated measures ANOVA, непараметричен тест Mann за независими извадки, непараметричен Wilcoxon Test за зависими извадки*.

В процеса на събиране на данни са използвани 3 отделни формуляра: *„Лични данни“, „Скала за адаптация“ и „Скала за комуникационни умения“*.

Проведеният педагогически експеримент е описан коректно и подробно. Програмата е приложена в продължение на 15 – седмичен период, през летният

семестър на 2016 – та година, в Университета Газиосманпаша в учебни часове със студенти по „Народни танци”. От всички участващи, в педагогическият експеримент лица, 36 студенти (15 мъже и 21 жени) по време на вторият етап от проведеното изследване, формират експерименталната група.

В своят дисертационен труд докторанта Йозгюр Алкая е описал последователно 7 (седем) взаимно – свързани етапа на проведения педагогически експеримент, в периода от мес. януари на 2015 – та год, до мес. март на 2017 – та година.

В раздел четвърти *„Резултати и анализ”*. В този раздел на дисертационния труд, докторанта е направил подробен анализ на показателите, които са заложили в началото на педагогическото изследване – *„Демографски данни”, „Тест за социална адаптация”, „Тест за комуникационни умения”, „Тест за социална интеграция по танцов стаж”*. Обобщените данни показват, че младите хора които практикуват народни танци *„Имат значително по-добри комуникационни умения, особено що се касае до контрола на емоциите и общото им поведение в комуникационна среда”*. В края на тази аналитична част от раздела, докторантът обобщава, че чрез занимания с народни танци се постига *„Естествен социален ефект от груповите занимания, които стимулират развитието на комуникационните умения и уменията за работа в екип”*. За по-голяма нагледност и достоверност, получените резултати са отразени в таблици.

В пети раздел на дисертационния труд *„Изводи и препоръки”* докторантът е отразил направените изводи и препоръки. На базата на проведения педагогически експеримент и получените от него резултати Йозгюр Алкая е формулирал 4 извода и 3 препоръки. Макар и малко на брой изводите са убедителни и представляват логичен завършек на дисертационния труд.

- *Установена е достоверна положителна корелация между уменията за комуникация и уменията за социална адаптация;*

- *Проведеното емпирично проучване показва, че студенти, участващи в занимания по народни танци демонстрират значително по-добре развити умения за социална адаптация и комуникация;*
- *Похвална е направената препоръка, адресирана до ръководствата на учебните заведения: „Да включат в учебните си програми занимания по народни танци по предложената методика, които да подпомагат здравето на учащите се, като стимулират взаимодействието между тях”.*

III. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Прави впечатление, големият обем на литературният обзор, разположен на 66 страници, близо 50% от общото съдържание на дисертационният труд от 133 страници! Освен това, в структурно отношение, по-правилно е в съдържанието да бъдат терминувани като „Глави” отделните раздели (в случая от 1 до 5).

Като препоръка предлагам докторанта Йозгюр Алкая, с компетентната помощ на своя научен ръководител, да издаде методично ръководство по темата на разработения дисертационен труд, което ще бъде необходимо ценно помагало, не само за студенти и ученици.

IV. ПУБЛИКАЦИИ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

В документите, предоставени за рецензиране, е включен списък с 3 (три) публикации на докторанта Йозгюр Алкая, които са публикувани през последните две години. Докладите са отпечатани в сборници от състояли се международни научни конференции, което може да се приеме като положителен елемент от изследователската работа на докторанта. Представен е автореферат, който е разработен според необходимите изисквания и адекватно отразява основните положения и приносите на дисертационния труд.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Считам, че представеният дисертационният труд и резултатите от него имат конкретни научно-приложни приноси и свидетелства за това, че докторанта притежава необходимите познания и способности за изследователска дейност и реализиране в практиката на научни изследвания.

В заключение предлагам на уважаваното научно жури да присъди на докторанта Йозгюр Зафер Алкая образователната и научна степен „Доктор”, в професионално направление 7.6. „Спорт”.

София, 10. 08. 2018 год.

Изготвил рецензията:

Чл. 2 от ЗЗЛД

Проф. Кирил Аладжов, дпн